

Sygn. akt I C 60/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Wasiniewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Maria Strzelecka

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2016 r. w Starogardzie Gdańskim

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. z siedzibą w K.

przeciwko S. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego S. K. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 54.855,11 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące osiemset pięćdziesiąt pięć złotych 11/100) w tym kwotę 47.876,00 zł (czterdzieści siedem tysięcy osiemset siedemdziesiąt sześć złotych 00/100) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP naliczanymi od dnia 30 sierpnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych naliczanymi od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

2. umarza postępowanie w zakresie kwoty 10.000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych 00/100),

3. zasądza od pozwanego S. K. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w K. odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 10.000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych 00/100) za okres od dnia 30 sierpnia 2012 roku do dnia 03 grudnia 2014 roku oraz za okres od dnia 04 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetki umowne za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

4. zasądza od pozwanego S. K. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 3.730,82 zł (trzy tysiące siedemset trzydzieści złotych 82/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.044,88 zł (trzy tysiące czterdzieści cztery złote 88/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 60/13

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) S.A. z siedzibą w K. wniósł przeciwko pozwanemu S. K. pozew o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 64.855,11 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP naliczanymi od dnia 30 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty od kwoty 57.876,00 złotych. Wniósł również o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów sądowych w kwocie 811,00 złotych. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 21 grudnia 2011 roku zawarł z pozwanym S. K. umowę kredytu nr (...), z której postanowień pozwany nie wywiązał się – brak spłaty zaległości, pomimo monitów. Powód podniósł także, że w dniu 29 sierpnia 2012

roku wystawił wyciąg z ksiąg banku, na mocy którego na zadłużenie pozwanego wobec powoda składają się: kwota 57.876,00 złotych tytułem należności głównej, kwota 3.980,80 złotych tytułem umownych odsetek kapitałowych, kwota 2.966,31 złotych tytułem odsetek za zwłokę naliczonych za okres od dnia 21 stycznia 2012 roku do dnia wystawienia wyciągu oraz kwota 32,00 złote tytułem opłat. W ocenie powoda żądanie pozwu jest jak najbardziej zasadne..

Pozwany S. K. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 23 października 2012 roku przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w sprawie VI Nc-e (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że w stanie nietrzeźwości został dowieziony przez nieznaną mu osobę do Banku (...) S.A. w G., gdzie doszło do podpisania umowy udzielenia kredytu. Wskazał, że nie otrzymał od powoda żadnych pieniędzy. Nie był świadomy dokonywanej czynności, a skoro tak, to jego oświadczenie złożone w banku jest nieważne.

W piśmie procesowym z dnia 13 marca 2013 roku powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 58-59).

W piśmie procesowym z dnia 15 marca 2013 roku pozwany S. K. wniósł o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania karnego dotyczącego udzielenia pozwanemu przedmiotowego kredytu (k.55-56).

W piśmie procesowym z dnia 23 kwietnia 2013 roku pozwany S. K. podniósł dodatkowo, że nie składał żadnego wniosku o kredyt i jako osoba bezrobotna nie miał zdolności kredytowej. Wskazał także, że jego znajomy skontaktował go z osobą, która miała załatwić pozwanemu pracę i osobie tej S. K. przekazał swój dowód osobisty, właśnie w celu załatwienia pracy. Pozwany podniósł również, że następnego dnia został przewieziony w miejsce, w którym były przygotowane jakieś dokumenty, jednakże w czasie podróży częstowano go piwem – wypił kilka butelek. Pozwany myślał, że wszystkie czynności, których dokonał związane były z załatwieniem pracy, dopiero później okazało się, że został wykorzystany przez szajkę oszustów do wyłudzenia kredytu (k.109).

Postanowieniem z dnia 10 października 2013 roku postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało zawieszona na mocy art. 177 § 1 pkt 4 kpc (k. 146-146v).

Postanowieniem z dnia 01 czerwca 2015 roku Sąd podjął zawieszona postępowanie (k. 195).

W piśmie procesowym z dnia 16 września 2015 roku pozwany S. K. podniósł zarzut nieważności umowy kredytowej z dnia 21 grudnia 2011 roku nr (...). Wskazał, że przedmiotowa umowa była nieważna od samego początku, albowiem jedna ze stron tej umowy, czyli pozwany, zawierając tę umowę działał w sposób sprzeczny z obowiązującym prawem – czynność prawna podjęta w celu przestępczym jest nieważna (k. 206-207).

W piśmie procesowym z dnia 02 lutego 2016 roku powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wskazał dodatkowo, że pozwany nie może powoływać się na nieważność umowy kredytowej z dnia 21 grudnia 2011 roku, albowiem tylko jedna ze stron tej umowy, czyli pozwany, działała w celu przestępczym. Powód działał w granicach prawa i zgodnie z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą, a zatem zawarta umowa kredytowa jest ważna. Powód, jako alternatywne podstawy prawne swojego roszczenia, w przedstawionym wcześniej stanie faktycznym, wskazał art. 415 kc oraz art. 405 kc w zw. z art. 410 § 1 i 2 kc (k. 250-254).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 21 grudnia 2011 roku Bank (...) S.A. zawarł z pozwanym S. K. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Na mocy tej umowy powód udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 57.876,00 złotych na okres od dnia 21 grudnia 2011 roku do dnia 21 grudnia 2018 roku z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne. Wszelkie koszty związane z zawarciem i realizacją kredytu ponosi kredytobiorca. Kredytobiorca otrzymał środki w kwocie 40.000,00 złotych z tytułu udzielonego kredytu w formie wypłaty w kasie Banku i osobiście pieniądze te odebrał, poświadczając ich odbiór swoim podpisem.

Kredyt miał być spłacony w 84 miesięcznych ratach w wysokości 1.091,26 złotych każda, płatnych do 21 dnia każdego miesiąca, poczynając od dnia 21 stycznia 2012 roku, z tym że ostatnia rata miała być w kwocie 1.091,20 złotych.

(dowód: umowa o kredyt gotówkowy z dnia 21 grudnia 2011 roku nr (...) k. 39-43, formularz k. 87-90, harmonogram spłat k. 91-92, potwierdzenie wypłaty pozwanemu kwoty 40.000,00 złotych k. 95, wnioski o udzielenie kredytu k. 98-99)

Kredyt był oprocentowany według stałej stopy procentowej wyrażonej w stosunku rocznym. W dniu zawarcia umowy oprocentowanie to wynosi 14,00% w skali roku. Do naliczania odsetek Bank przyjmuje 360 dni w roku i rzeczywistą liczbę dni w miesiącu. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu wynosi 31,95%. Pobierane przez Bank odsetki, ustalone w umowie z dnia 21 grudnia 2011 roku (odsetki umowne) nie przekraczają czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP (odsetki maksymalne).

(dowód: umowa o kredyt gotówkowy z dnia 21 grudnia 2011 roku nr (...) k. 39-43)

Bank miał prawo wypowiedzieć umowę kredytu w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni. Bank zawiadamia kredytobiorcę o wypowiedzeniu umowy kredytu w formie pisemnej, listem poleconym. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorca jest zobowiązany do spłaty całości zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizjami najpóźniej do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia.

(dowód: umowa o kredyt z dnia 21 grudnia 2011 roku nr (...) k. 39-43)

Pozwany S. K. nie spłacał kredytu zgodnie z harmonogramem spłat, dlatego też pismem z dnia 10 lipca 2012 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty całości zadłużenia, czyli kwoty 62.838,94 złote, wyliczonej na dzień 09 lipca 2012 roku, wraz z dalszymi odsetkami karnymi. Na powyższą kwotę zadłużenia składały się następujące kwoty: 57.876,00 złotych tytułem kapitału, 3.980,80 złotych tytułem odsetek umownych, 950,14 złotych tytułem odsetek karnych i 32,00 złote tytułem opłat. Ostateczny termin do zapłaty powód wyznaczył na dzień 20 lipca 2012 roku. Jednocześnie powód poinformował pozwanego, że wraz z bezskutecznym upływem terminu wyznaczonego jako termin zapłaty, zostanie przesłany do Sądu Rejonowego pozew o wydanie nakazu zapłaty, a następnie wniosek o wszczęcie egzekucji. Odpis pisma z dnia 10 lipca 2012 roku pozwany S. K. odebrał osobiście w dniu 12 lipca 2012 roku.

(dowód: pismo powoda z dnia 10 lipca 2012 roku k. 28, dowód jego doręczenia pozwanemu k. 44)

Bezsporny był pomiędzy stronami fakt, że pozwany S. K. nie zareagował na wezwanie powoda do spłaty należności i nie wpłacił żadnej kwoty tytułem spłaty kredytu.

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Wejherowie II Wydział Karny uznał pozwanego S. K. za winnego, między innymi tego, że w dniu 21 grudnia 2011 roku w W., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, co do której wyłączono materiał dowodowy do odrębnego postępowania, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził Bank (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 57.876,00 złotych w ten sposób, że zawierając umowę o kredyt gotówkowy nr (...) opiewającą na wyżej wymienioną kwotę, przedłożył stwierdzające nieprawdę zaświadczenie o swoim zatrudnieniu w Firmie (...) (...)-(...) L. ulica (...), mające istotne znaczenie dla udzielenia powyższego wsparcia finansowego, które inna ustalona osoba, co do której wyłączono materiał dowodowy do odrębnego postępowania, wypełniła treścią i podpisała jako właściciel firmy, czym wprowadził pracownika banku w błąd co do zdolności kredytowej i zamiaru spłaty kredytu. Pozwanemu wymierzono karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat oraz grzywnę w wymiarze 80 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 10 złotych. Ponadto orzeczono wobec S. K. obowiązek częściowego naprawienia szkody, na podstawie art. 46 § 1 kk, przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Banku (...) S.A. kwoty 10.000,00 złotych. Wyrok z dnia 25 listopada 2014 roku uprawomocnił się w dniu 03 grudnia 2014 roku.

(dowód: wyrok z dnia 25 listopada 2014 roku k. 150-154 akt II K 737/14 Sądu Rejonowego w Wejherowie II Wydziału Karnego oraz zarządzenie z dnia 11 grudnia 2014 roku w przedmiocie stwierdzenia prawomocności wyroku z dnia 25 listopada 2014 roku znajdujące się w aktach j.w.)

Powód Bank (...) S.A. w dniu 30 sierpnia 2012 roku wniósł do Sądu pozew w przedmiotowej sprawie (k.2).

Zadłużenie pozwanego względem powoda wynosi łączną kwotę 64.855,11 złotych, na którą składa się: kwota 57.876,00 złotych tytułem należności głównej, kwota 3.980,80 złotych tytułem odsetek umownych naliczonych za okres od dnia 21 grudnia 2011 roku do dnia 18 czerwca 2012 roku, kwota 2.966,31 złotych tytułem odsetek karnych naliczonych za okres od dnia 21 stycznia 2012 roku do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku, czyli do dnia 29 sierpnia 2012 roku oraz kwota 32,00 złote tytułem opłat.

(dowód: wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 29 sierpnia 2012 roku k. 27)

Stan faktyczny w sprawie został ustalony, przede wszystkim, na podstawie załączonych przez powoda do akt sprawy dokumentów, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana w toku procesu przez strony, a ich prawdziwość i rzetelność nie budziła również wątpliwości Sądu, dlatego też uznano je w całości za wiarygodne (art. 244 i 245 k.p.c. oraz art. 252 i 253 k.p.c.). Został także ustalony na podstawie prawomocnego wyroku skazującego z dnia 25 listopada 2014 roku wydanego w sprawie II K 737/14 II przez Sąd Rejonowy w Wejherowie II Wydział Karny.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego S. K. dotyczące przesłuchania w charakterze świadków osób, które w imieniu Banku dokonywały przygotowania umowy kredytu i dokonały jej zawarcia z pozwanym, osób przesłuchanych w postępowaniu karnym, dotyczące przesłuchania świadka J. P. oraz pozwanego w charakterze strony, albowiem w ocenie Sądu, nie miały one żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, zwłaszcza w kontekście brzmienia prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Wejherowie II Wydziału Karnego z dnia 25 listopada 2014 roku wydanego w sprawie II K 737/14.

Zgodnie z art. 11 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Ustalenia wydanego w postępowaniu karnym wyroku skazującego wiążą sąd cywilny co do faktu popełnienia przestępstwa, czyli nie tylko popełnienia czynu przez określoną osobę na szkodę konkretnej osoby, ale również co do kwalifikacji prawnej tego czynu i stopnia winy, okoliczności jego popełnienia, np. czasu, miejsca i sposobu, czy też poczytalności sprawcy. Moc wiążąca wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego, nie odnosi się bowiem do jakiegokolwiek przestępstwa, tylko tego, które zostało stypizowane w wyroku karnym skazującym. Popełnienie przestępstwa nie pozostaje zawieszony w próżni. Wiąże się z konkretnym działaniem człowieka w określony sposób, określonym miejscu i czasie i z określoną wolą.

Pozwany S. K. prawomocnym wyrokiem skazującym z dnia 25 listopada 2015 roku wydanym przez Sąd Rejonowy w Wejherowie II Wydział Karny w sprawie II K 737/14 został uznany za winnego, między innymi tego, że w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził Bank (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 57.876,00 złotych i został skazany za ten czyn na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby 3 lat.

W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej spraw oraz wyroku z dnia 25 listopada 2014 roku wydanego w sprawie II K 737/14 przez Sąd Rejonowy w Wejherowie II Wydział Karny, fakt zawarcia umowy pożyczki i wypłaty kwoty pieniężnej nią objętej pozwanemu nie budzi żadnych wątpliwości Sądu. Nie ulega wątpliwości również to, że pozwany S. K. zobowiązany jest do zwrotu pożyczki wraz z odsetkami i opłatami.

Na uwagę zasługuje fakt, że pozwany S. K. nie kwestionował wysokości żądań powoda.

Podnieść także należy, że prawomocnym wyrokiem z dnia 25 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Wejherowie orzekł wobec pozwanego środek kompensacyjny z art. 46 § 1 kk, a mianowicie obowiązek częściowego naprawienia szkody spowodowanej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Banku kwoty 10.000,00 złotych.

Z chwilą prawomocnego zasądzenia z urzędu odszkodowania w postępowaniu karnym powstaje w zakresie objętym wyrokiem zasądającym stan rzeczy osądzonej wobec czego dalsze postępowanie w sprawie cywilnej w przytoczonym zakresie staje się z tą chwilą niedopuszczalne. Jeżeli przeszkoda w postaci zasądzenia odszkodowania z urzędu powstała dopiero w toku sprawy cywilnej, a nie przed zawiśnięciem roszczenia, brak jest uzasadnienia do odrzucenia pozwu w myśl art. 199 § 1 kpc, należy natomiast, zgodnie z dyspozycją art. 355 § 1 kpc – umorzyć postępowanie jako niedopuszczalne – porównaj wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1975 roku, III CRN 38/74, LEX nr 7684.

Ponieważ pozwany nie zakwestionował wysokości żądań powoda dochodzonych w tym postępowaniu i jednocześnie mając na uwadze prawomocne zasądzenie z urzędu odszkodowania w postępowaniu karnym od pozwanego na rzecz powoda w kwocie 10.000,00 złotych, co miało miejsce w toku przedmiotowej sprawy, Sąd orzekł jak w punkcie 1-szym i 2-gim i 3-cim wyroku.

Sąd uznał za niezasadny zarzut pozwanego dotyczący nieważności umowy kredytowej z dnia 21 grudnia 2011 roku nr (...) (art. 58 kc), albowiem tylko jedna strona tej umowy, czyli pozwany S. K. działał w celu przestępczym przy jej zawieraniu. Powodowy Bank działał w granicach prawa i zgodnie z zakresem prowadzonej działalności gospodarczej, a zatem umowa kredytu z dnia 21 grudnia 2011 roku jest ważna.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie nastąpiła przedmiotowa zmiana powództwa (art. 193 kpc). Powód nie dokonał zmiany żądania, ani okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 100 kpc – punkt 4-ty wyroku. Żądania powoda zostały uwzględnione w 84,58%, dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda łączną kwotę 3.730,82 złote, w tym kwotę 685,94 złote tytułem zwrotu opłaty od pozwu (84,58% od kwoty 811,00 złotych) i kwotę 3.044,88 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (84,58% od kwoty 3.600,00 złotych) - § 2.1, 2.2, 4.1, 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz.490 oraz § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych – Dz. U. z 05.11.2015r., poz. 1804 (data wniesienia pozwu 30 sierpnia 2012 rok k. 2). Pozostałe koszty postępowania, czyli w 15,42% poniósł powód.